

DODATAK 1

Identifikuj temu – šablon

Svrha: Ovaj šablon ti pomaže da izabereš smisleny temu za svoje istraživanje kulturnog nasleđa. Vodi te da razmisliš o svojim interesovanjima, ljudima oko sebe i lokalnom okruženju kako bi našao/la temu koja povezuje tvoju radoznalost sa nasleđem tvoje zajednice.

I] Pronađi ideje

1. O tebi

Koji su tvoji hobiji i interesovanja? (sport, muzika, umetnost, zanati...)

(Pokušaj da navedeš bar 5 stvari koje voliš da radiš)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

O kojim temama često pričaš ili razmišljaš?

(Stvari koje često guglaš, o kojima razgovaraš sa prijateljima itd.)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

O kojim temama uživaš ili bi voleo/la da učiš?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

DODATAK 1

5.

Da li postoji neki poseban događaj ili istorijski period koji ti je veoma zanimljiv?

Napravi listu svoje 3 omiljene ideje iz ove sekcije i pokušaj da objasniš zašto su te teme važne.

---

2. Ljudi od kojih možeš da učiš

Koga poznaješ ko bi mogao da ima zanimljive priče ili znanja o kulturi, tradicijama itd.?

(Navedite članove porodice, komšije, nastavnike, zanatlije itd.)

Koja grupa?	Porodica	Prijatelji	Škola	Tvoja lokalna zajednica	Druge poznanike (direktne i indirektne – razmisli o mreži ljudi koje poznaješ)
Ko tačno?					
Koja je moguća tema?					

Čije iskustvo bi ti bilo zanimljivo da istražiš?

(Razmisli o različitim grupama ili perspektivama koje te zanimaju – žene, radnici, ljudi sa migrantskim poreklom itd.)

DODATAK 1

-
-
-
-

Napravi listu svoje 3 omiljene ideje iz ove sekcije i pokušaj da objasniš zašto su te teme važne.

---

3. Tvoje okruženje

Ako ti nedostaje inspiracije za ovu sekciju, napravi šetnju od 20 minuta po kraju. Pažljivo posmatraj i zapiši pet stvari koje primećuješ, a koje bi radnja itd.

Da li je tvoj kraj poznat po nečemu (industrije, profesije, hrana, zanati itd.)?

Da li znaš neke tradicije ili zajedničke događaje iz tvog kraja? Iz svoje porodice?

Da li si primetio/la zanimljive spomenike ili istorijska mesta u okolini?

DODATAK 1

Da li si nekada uočio/la da se neko mesto ili navike na tom mestu menjaju kroz vreme?

Napravi listu svoje 3 omiljene ideje iz ove sekcije i pokušaj da objasniš zašto su te teme važne.

II] Pretvaranje ideja u temu tvog istraživanja

Za svaku od ideja koje ti se najviše dopadaju iz tri gornje sekcije, uradi sledeći test izvodljivosti:

Možeš li...

(Čekiraj polja)

Pitanje	Da	Možda	Ne	Komentar
Pronaći informacije/materijal o ovome?	☐	☐	☐	
Intervjuisati nekoga o tome?	☐	☐	☐	
Posetiti ili istražiti neko mesto?	☐	☐	☐	

DODATAK 1

Dobiti podršku drugih?

Završiti ovo u vremenu koje imaš?

Napravi rang-listu 3 najbolje ideje koje si do sada prikupio/la. One treba da budu i zanimljive i izvodljive za tebe.

1.

2.

3.

Za svaku od ovih ideja, odgovori na pitanje: „Šta želim da saznam?“

1.

2.

3.

Na osnovu prethodnih odgovora, formuliši jasno istraživačko pitanje za svaku od tri ideje.

1.

2.

3.

Sada možeš da izabereš **jedno od tri pitanja** iznad. Ono će biti polazna tačka tvog istraživanja.

DODATAK 1

Savet

Uvek imaj svoje pitanje na umu kada radiš intervju, arhivsko istraživanje ili terenske posete. Neka te otkrića vode. Ako tvoja saznanja otvore nove putanje, ne boj se da usput preoblikuješ svoje istraživačko pitanje.

DODATAK 2

Plan projekta – radni list

Svrha: Ovaj radni list pomaže ti da strukturiraš i organizuješ svoje istraživanje o kulturnom nasleđu. Podržava te u razlaganju glavnog cilja na manje zadatke, postavljanju jasnih vremenskih rokova i praćenju napretka, uz stalno uvažavanje ciljeva koje želiš da postigneš u svakoj fazi.

Zadatak	Vremenski okvir (datum početka i završetka)	Uključene osobe	Potrebni materijali ili resursi	Očekivani ishod	Status (Nije započeto / U toku / Završeno)

Saglasnost za intervju

Naslov projekta:

Ime intervjuera:

Organizacija:

Datum:

1. Svrha intervjuja

Cilj ovog intervjuja je prikupljanje ličnih priča, sećanja i perspektiva vezanih za kulturno nasleđe, za potrebe Erasmus+ projekta EYES (Empower Youth, Explore Stories).

Učestvovanje podrazumeva:

- Odgovaranje na pitanja o vašem znanju, iskustvima ili sećanjima povezanim sa temom projekta.
- Mogućnost da intervju bude audio i/ili video sniman

2. Vaša prava

Imate pravo da:

- Odbijete da odgovorite na bilo koje pitanje.
- Prekinete intervju u bilo kom trenutku bez navođenja razloga.
- Zatražite da se vaš intervju ili njegovi delovi ne koriste.
- Povučete svoju saglasnost u roku od _____ nedelja nakon intervjuja.

DODATAK 3

3. Privatnost i zaštita podataka

Poštujemo vašu privatnost i postupaćemo sa vašim ličnim podacima u skladu sa **GDPR** (Opšta uredba o zaštiti podataka).

- Vaše ime i lični podaci biće čuvani na bezbedan način.
- Vaši podaci će se koristiti samo u svrhe opisane iznad.
- Možete izabrati da li će vaše ime biti navedeno ili ćete ostati anonimni.

4. Saglasnost

Molimo označite svoje preferencije štikliranjem odgovarajućih polja:

Izjava	Da	Ne
Dajem saglasnost da se intervju audio snima.	☐	☐
Dajem saglasnost da se intervju video snima.	☐	☐
Dajem saglasnost da se moje ime koristi u projektu..	☐	☐
Dajem saglasnost da se moj intervju objavi ili podeli u okviru ovog projekta.	☐	☐

6. Izjava učesnika

Pročitao/la sam i razumeo/la informacije iznad i saglasan/na sam da učestvujem u intervjuu pod navedenim uslovima.

Ime učesnika intervjuja:

Datum:

Potpis:

Kontrolna lista za intervjuje

Svrha: Ova kontrolna lista vodi te kroz sve faze planiranja i sprovođenja intervjuja o kulturnom nasleđu. Pomaže da proces bude smislen, obziran i dobro dokumentovan. Pre intervjuja čekiraj stavke iz sekcije „Pre intervjuja”, tokom intervjuja prati smernice iz „Tokom intervjuja”, a nakon intervjuja ponovo pregledaj dokument i čekiraj „Posle intervjuja”.

Pre intervjuja

Koraci ✓

Definiši cilj

Šta želiš da saznaš o ulozi ili znanju te osobe u vezi sa lokalnom kulturom/nasleđem?

Odaberi pravog sagovornika

Neko sa relevantnim iskustvom: stariji sugrađani, zanatlije, lokalni istoričari, umetnici, vlasnici radnji, kulturni radnici itd.

Pripremi 6–10 otvorenih pitanja

Koristi „kako”, „zašto”, „kada” ili „šta” da podstakneš priču. (npr. „Koje su se tradicije ranije ovde obeležavale?”)

Istraži pozadinske informacije

Upoznaj se sa sagovornikom i temom pre odlaska na intervju.

Prikupi opremu

Sveska, olovka, diktafon ili telefon (napunjen!), obrasci saglasnosti. Možeš da koristiš radni list za planiranje projekta da ništa ne zaboraviš.

Obezbedi saglasnost

Jasno objasni projekat, kako će se informacije koristiti i zamoli sagovornika da potpiše obrazac saglasnosti (ili da da usmenu saglasnost ako je kulturno primereno).

Uvežbaj predstavljanje projekta

Vežbaj kratak i jasan uvod o tome ko si i šta radiš

Tokom intervjua

Koraci ✓

Postavi ton razgovora

Započni prijateljski. Učini da se osoba oseća prijatno, ukratko predstavi projekat i ponovo objasni svrhu intervjua.

Ponovo traži dozvolu za snimanje

Čak i ako je ranije dogovoreno, proveri pre uključivanja snimanja.

Zabeleži osnovne podatke

Ime, godine, uloga, lokacija i datum.

Postavljaj po jedno pitanje

Pusti sagovornika da završi, ne žuri. Nastavi potpitanjima poput „Zašto?” ili „Možeš li dati primer?”

Aktivno slušaj

Klimaš glavom, osmeh, interesovanje. Ne prekidaj osim ako je neophodno.

Zabeleži govor tela i emocije

Šta im je važno? Da li su ponosni, tužni, uzbuđeni?

Poštuj granice

Ne pritiskaj ako je nešto previše lično ili emotivno.

Posle intervjua

Koraci ✓

Zahvali se sagovorniku

Budi srdačan/na. Pitaj da li smeš da se javiš ako budeš imao/la dodatna pitanja.

Kratko „debrifovanje” sa timom (ako je primenljivo)

Šta te je iznenadilo? Šta si naučio/la? Šta te i dalje zanima?

Transkribuj intervju

Prepiši ili sažmi ključne tačke, citate i uvide.

Bezbedno skladišti materijale

Obrasce saglasnosti i snimke čuvaj u bezbednoj, deljenoj fascikli.

Reflektuj

Kako se ova priča povezuje sa tvojom temom nasleđa? Da li izaziva ili potvrđuje ono što si već znao/la?

DODATAK 4

Savet

- Uvek traži dozvolu pre snimanja.
- Trudi se da intervjuješ ljude različitog porekla i generacija.
- Ako planiraš da objaviš nečiji citat ili fotografiju, pokaži to sagovorniku pre objave.

DODATAK 5

Izveštaj o intervjuu (od pripreme do analize)

Svrha: Ovaj alat pomaže ti da organizuješ sve što je potrebno za intervju — od pripreme do dokumentovanja, uključujući vođenje beleški. Drži sve relevantne informacije o jednom sagovorniku na jednom mestu, pa je rad efikasniji i pregledniji. Popuni deo „Priprema za intervju” pre intervjuja, „Beleške sa intervjuja” odmah posle, a deo „Dokumentovanje i upravljanje fajlovima” kada obradiš svu prikupljenu građu.

I] Priprema za intervju

1. Podaci o sagovorniku

- Puno ime:
- Pol/godine (opciono):
- Zanimanje/uloga u zajednici:
- Veza sa temom (npr. čuvar/tradicije, umetnik, lokalni istoričar):
- Zašto si izabrao/la ovu osobu:
- Kontakt podaci:

2. Istraživanje pozadine (kratak sažetak)

Napiši nekoliko rečenica o onome što već znaš iz istraživanja, čitanja ili razgovora.

Beleške:

DODATAK 5

3. Ciljevi ovog intervjua

Šta želiš da saznaš ili bolje razumeš kroz ovaj intervju?

Glavni ciljevi:

1. _____
2. _____
3. _____

4. Pripremljena pitanja

Navedi 6–10 otvorenih pitanja koja podstiču pričanje priče (koristi „kako”, „zašto”, „kada”, „šta” ili „ispričaj mi o...”).

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

5. Logistika

Datum i vreme:

Lokacija:

Intervjuer(i):

Uređaj za snimanje: Audio Video Samo beleške

Popunjen i potpisan obrazac saglasnosti: Da Ne

DODATAK 5

6. Dodatne beleške

Sve čega treba da se setiš pre intervjua (posebne tačke pažnje, kulturna ili pristupačna razmatranja, podsetnici za follow-up...).

II] Beleške sa intervjua

Puno ime sagovornika:

Uloga sagovornika (posao/veza sa temom):

Sažetak: ključni trenuci i priče

Zapiši najvažnije stvari koje je osoba rekla (važne lične priče; činjenice ili istorijski detalji; opisane kulturne tradicije ili jedinstvena iskustva; iznenađujući ili upečatljivi uvidi...). Pokušaj da uhvatiš priče, činjenice i emocije.

Piši u vidu tačaka ili kratkih pasusa.

👉 Opšte ideje

-
-
-
-
-

👉 Ključni citati (stavi pod navodnike i dodaj ton/emociju)

-
-
-
-

DODATAK 5

👉 Zapažanja (govor tela, emocije)

Da li su se osmehnuli, zastali, emotivno reagovali?

-
-
-

III] Analiza i refleksija

1. Utisci i atmosfera

- Kakav si utisak stekao/la o sagovorniku? Da li je bio napet, opušten, entuzijastičan? Zašto?

- Kako si se ti osećao/la tokom i posle intervjua? Da li si bio/la prijatan/na, nervozan/na, siguran/na? Zašto?

- Kakav je bio vaš odnos? Da li ste se lako povezali ili je bilo teže? Zašto?

---

2. Sadržaj i uvidi

- Koji su bili vrhunci ili najzanimljiviji delovi intervjua? Zašto?

DODATAK 5

- Šta ti je bilo najneočekivanije?

- Šta si naučio/la o lokalnom nasleđu kroz ovaj intervju?

- Koliko je intervju bio plodonosan u celini? Jesi li naučio/la mnogo, malo ili ne mnogo?

---

3. Refleksija i unapređenje

- Sa kakvim si se izazovima suočio/la tokom intervjuja?

- Šta možeš da unaprediš sledeći put (npr. pripremu, pitanja, tajming, komunikaciju)?

---

4. Uticaj na tvoj projekat ili istraživanje

- Kako će ovaj intervju informisati tvoje istraživanje?

- Da li potvrđuje, dovodi u pitanje ili proširuje ono što si već znao/la?

DODATAK 5

- Postoje li veze ili dodirne tačke sa drugim intervjuima ili istraživanjima?

- Koja nova pitanja ili ideje su se pojavila?

- Koja pitanja ostaju neodgovorena?

- Da li ti je potreban follow-up?

Da   Ne

Ako da, koji follow-up je

potreban: _____

Preferirani način: Email   Poziv   Drugi intervju   Arhivsko istraživanje

IV] Dokumentovanje i upravljanje fajlovima

- Naziv fajla sa snimkom: _____

- Sačuvano u fascikli: _____

- Status transkripcije: Završeno   U toku   Nije potrebno

- Priložene relevantne fotografije/skice: Da   Ne

- Beleške bekapovane (digitalno ili štampano):   Da   Ne

- Upotreba u završnom izveštaju: Da   Ne (Ako ne, objasni zašto):

DODATAK 6

Vodič za pitanja za intervju

Svrha: Ovaj alat pomaže ti da se pripremiš i vodiš intervju u okviru istraživanja usmene istorije. Omogućuje ti da direktno od članova zajednice prikupiš lične priče i znanja o lokalnoj kulturi i nasleđu.

Kako da koristiš ovaj vodič

Ovaj vodič ti pomaže da pripremiš i sprovedeš intervju koji su obzirni, uvidoviti i korisni za dokumentovanje kulturnog nasleđa. Koristi ga pre, tokom i posle intervjuja. Ne moraš da postaviš svako pitanje — biraj ona koja odgovaraju tvojoj temi i sagovorniku..

Pre nego što počneš

Pre početka tvog intervjuja:

- Predstavi se i jasno objasni svoj projekat.
- Zatraži dozvolu za snimanje ili vođenje beležaka.
- Uveri se da se sagovornik oseća prijatno, poštovano i slobodno da govori.
- Postavljaj **otvorena pitanja** koja podstiču pričanje priče, umesto zatvorenih pitanja na koja se odgovara sa „da” ili „ne”

Uvodna pitanja

Pomoći će ti da započneš razgovor i uspostaviš odnos.

- Kako bi opisao/la sebe i svoju vezu sa ovim mestom?
- Koliko dugo živiš u ovoj zajednici?
- Koja su ti najjača sećanja iz odrastanja ovde?

Kulturne tradicije i svakodnevni život

Ova pitanja o tome kako se kultura živela i ispoljavala..

DODATAK 6

- Koje su tradicije ili običaji bili važni u tvojoj porodici ili komšiluku?
- Kako su se nekada organizovali festivali, praznici ili porodične proslave?
- Koju tradicionalnu hranu, odeću, pesme ili igre smatraš delom svoje kulture?
- Kako je izgledao jedan tipičan dan kad si bio/la dete ili mlada osoba?

Mesta i prostori lokalnog nasleđa

Istražuju se mesta koja nose zajednička sećanja i značenja.

- Postoji li mesto u tvojoj zajednici koje ti je posebno važno (npr. trg, zgrada, spomenik, prirodni lokalitet...)?
- Možeš li da поделиš priču ili sećanje povezano s tim mestom?
- Znaš li kako ili zašto je to mesto postalo važno za zajednicu?
- Kako se to mesto menjalo kroz vreme?

Predmeti, simboli i izrazi

Fokus na fizičke i simboličke elemente kulture.

- Imaš li ili se sećaš predmeta vezanih za tvoju kulturu (npr. odeća, alati, fotografije, instrumenti)?
- Šta ti ti predmeti znače tebi ili tvojoj porodici?
- Postoje li simboli, zastave ili ukrasi koji predstavljaju identitet tvoje zajednice?

Identitet, promene i vrednosti zajednice

Razumevanje vrednosti, izazova i evolucije nasleđa.

- Koje si vrednosti ili pouke naučio/la od porodice ili starijih?
- Postoje li tradicije koje ljudi pokušavaju da zaštite ili obnove?
- Šta je zajednica vremenom izgubila? Šta je ostalo isto?
- Kako misliš da se mladi danas povezuju sa kulturnim tradicijama?

DODATAK 6

Veza sa mladima i budućnošću

Povezuje prošlost sa sadašnjošću i onim što dolazi.

- Zašto je važno da mladi uče o svom kulturnom nasleđu?
- Šta bi voleo/la da mlađe generacije znaju ili više cene o ovoj zajednici?
- Ako bi mogao/la da preneseš jednu priču, sećanje ili tradiciju — šta bi to bilo i zašto?

Završna pitanja

- Uvek završi razgovor s poštovanjem i daj prostor za dodatno.
- Da li postoji nešto što bi još želeo/la da поделиš, a nismo spomenuli?
- Da li je u redu da te kontaktiramo ako budemo imali dodatna pitanja?

Zapamti

- Budi obziran/na, radoznao/la i strpljiv/a.
- Aktivno i empatično slušaj; pokaži interesovanje.
- Ne prekidaj; pusti tišine da se prirodno dese. Ne žuri. Postavljaj potpitanja, na primer:
  - “Možeš li to malo detaljnije da objasniš?”
  - “„Zašto ti je to bilo važno?”
  - “Kako si se tada osećao/la?”
- Nasmej se. Čuvaš sećanje, identitet i kulturu — to je moćno!
- Uvek zahvall sagovorniku na otvorenosti i vremenu.

Savet

DODATAK 7

2. Istorijski / lokalni kontekst

Kada i gde je ovaj dokument nastao? Šta se u to vreme dešavalo u zajednici, regionu ili svetu što je moglo da utiče na ovaj dokument?

---

3. Svrha i publika

Zašto je ovaj dokument nastao? Za koga je bio namenjen?

---

4. Tumačenje

Šta ti ovaj dokument govori o lokalnom kulturnom nasleđu? Da li su ovi podaci promenili tvoje viđenje zajednice ili prošlosti?

Da li je bilo onako kako si očekivao/la? Objasni.

Kako se ovo povezuje sa tvojim istraživačkim pitanjem ili projektom?

DODATAK 7

Šta ti ovaj dokument pomaže bolje da razumeš?

Kako se povezuje sa tvojim intervjuima, terenskim posetama ili drugim arhivskim dokumentima?

Da li imaš dodatna pitanja nakon čitanja ovog dokumenta?

Da li bi ovaj dokument uključio/la u svoj izveštaj?

Da   Ne

Zašto?

Kako bi voleo/la da drugi saznaju o onome što si otkrio/la?

Kontrolna lista za arhivsko istraživanje

Svrha: Ovaj alat pomaže ti da istražuješ i analiziraš lokalno kulturno nasleđe kroz istorijske zapise, dokumenta, fotografije, novine, mape i druge arhivske materijale. Pruža kontrolnu listu ključnih koraka pre, tokom i posle arhivskog istraživanja, kako bi tvoj rad bio dobro organizovan i efikasan.

1. Faza pripreme

- Uveri se da imaš **jasnu istraživačku temu i pitanje.**
- Dodatno suzi temu**
Šta tačno želiš da saznaš ovim arhivskim istraživanjem?
- Odredi tip medija koji želiš da pronađeš**
(npr. stare fotografije, lični zapisi, novinski članci, planovi, priče, izvod iz matičnih knjiga, izveštaji o događajima, pisma itd.).
- Napravi listu ključnih pojmova za pretragu**
(lična imena, mesta, datumi, ključne reči — i na lokalnom i na nacionalnom jeziku).
- Izaberi gde ćeš da tražiš**
  - Lokalne biblioteke ili istorijski arhivi
  - Školski arhivi ili crkvene/parohijske knjige
  - Opštinski arhivi / Gradska uprava
  - Muzeji ili kulturni centri
  - Arhivi udruženja / društva za lokalnu istoriju
  - Onlajn baze podataka ili digitalne biblioteke

DODATAK 8

2. Pristup i dozvole

- Zakaži termin** u arhivu koji te zanima.
- Napiši detaljan i precizan upit** za svoj dolazak/istraživanje..
- Raspitaj se o pravilima**
Da li smeš da uneseš telefon? Laptop? Koja su pravila za kopiranje/skeniranje/fotografisanje?
- Ako je potrebno, pitaj:
  - Za radno vreme i termine posete
  - Da li je potrebna lična karta ili posebna dozvola
  - Za pomoć osoblja oko pretraživanja kataloga ili baza podataka

3. Tokom posete

- Ponesi istraživačku svesku ili laptop/tablet** (u skladu s pravilima arhiva)
- Koristi rukavice** (ako je propisano) pri radu sa osetljivim dokumentima.
- Vodi detaljne beleške**
Koristi Dnevnik posete arhivu da ništa ne zaboraviš.
- Fotografiši ključne dokumente** (ako je dozvoljeno) ili zatraži sken/kopiju.
- opuni list „Analiza arhivskog dokumenta”** (sažmi nalaze – fokus na delove 1, 2 i 3.)
- Ako je dostupno, proveri referentne liste** za druge izvore koji mogu pomoći tvom istraživanju.

4. Posle posete

Organizuj prikupljeni materijal

Na primer po temama ili vremenskoj liniji. Možeš da koristiš i List za sumiranje podataka”.

Pažljivo pregledaj beleške

Traži ključne teme, imena ili događaje koji odgovaraju tvom istraživačkom pitanju.

Popuni „Analizu arhivskog dokumenta” (deo 4)

Kako bi razvio/la svoje tumačenje dokumenata pronađenih u arhivu.

Razgovaraj o nalazima sa drugima ako je relevantno.

Odaberi najrelevantnija dokumenta za uključivanje u Omladinski izveštaj.

Uoč praznine i oblasti za dodatno/follow-up istraživanje.

Savet

- Ne žuri: uzmi vremena da razumeš šta dokument zaista prikazuje.
- Budi radoznao/la: ako je nešto neobično ili nejasno, postavi pitanja ili zabeleži za kasnije.
- Drži sve uredno: tvoji nalazi su vredni i možda će biti korišćeni u izveštaju i završnoj turi koju ćeš kreirati.
- Poštuj pravila kopiranja i rukovanja: arhivi štite važnu građu za sve..

DODATAK 9

Dnevnik posete arhivu

Svrha: Ovaj alat pomaže ti da vodiš evidenciju o dokumentima koje konsultuješ tokom arhivskog istraživanja. Beleži ključne informacije kako bi tvoje istraživanje ostalo organizovano, proverljivo i usmereno na cilj. Takođe pomaže da pravilno citiraš izvore.

Naziv arhivskog centra:

Lokacija:

Naziv arhive/zbirke	Referenca izvora (link, kutija, strana...)	Naslov dokumenta i datum	Tip dokumenta	Autor	Datum konsultovanja	Glavni sadržaj (u tačkama)	Relevantnost za istraživačko pitanje

DODATAK 9

Naziv arhivskog centra:

Lokacija:

Naziv arhive/zbirke	Referenca izvora (link, kutija, strana...)	Naslov dokumenta i datum	Tip dokumenta	Autor	Datum konsultovanja	Glavni sadržaj (u tačkama)	Relevantnost za istraživačko pitanje

DODATAK 10

List za posmatranje na terenu

Svrha: Ovaj list pomaže ti da posmatraš i zabeležiš ono što vidiš, čuješ, osetiš ili pomirišeš tokom posete mestu kulturnog nasleđa. Vodi te korak po korak da zabeležiš detalje, utiske i razgovore, kako bi tvoje istraživanje odražavalo i činjenice i atmosferu koja čini to mesto posebnim.

1. Kontekst

Datum: _____

Mesto: _____

Vreme: _____

2. Prvi utisci / atmosfera

Opiši svoj prvi utisak po dolasku na lokaciju. Koja je tvoja prva emocionalna i/ili vizuelna reakcija? Šta se najviše ističe? Kakvo je opšte raspoloženje ili osećaj?

---

3. Posmatranja

Navedi i opiši šta vidiš oko sebe (možeš i da napraviš skice ili fotografije — vidi deo 5):

- Arhitektura ili građevine

DODATAK 10

- Oblici, materijali, starost, boje

- Natpisi ili simboli: (jezik, poruke, stilovi)

- Ljudi i aktivnosti: (ko je prisutan, šta rade)

Koristi i ostala čula

- Da li primećuješ neki poseban miris?

- Da li čuješ specifične zvuke? Kako bi opisao/la zvučnu atmosferu mesta?

DODATAK 10

4. Razgovor sa ljudima (meštani, vođiči, čistači, stariji sugrađani itd.)

Predložena otvorena pitanja:

- „Šta znate o ovom mestu?“
- „Da li imate lično sećanje vezano za ovo mesto?“
- „Šta ovo mesto čini važnim za vas?“

Zapiši beleške sa razgovora (ili snimi, uz dozvolu sagovornika i obavezno zabeleži čiji je koji snimak).

Ime osobe br. 1: _____

Beleške: _____

Ime osobe br. 2: _____

Beleške: _____

Ime osobe br. 3: _____

Beleške: _____

DODATAK 10

Ime osobe br. 4: _____

Beleške: _____

_____

_____

_____

_____

_____

Ime osobe br. 5: _____

Beleške: _____

_____

_____

_____

_____

_____

Ime osobe br. 6: _____

Beleške: _____

_____

_____

_____

_____

_____

DODATAK 10

5. Dokumentovanje (fotografije / skice / snimci / materijali)

Budi kreativan/na — zabeleži osećanja, ne samo činjenice.

- Fotografiši, napravi skice, snimi kratak audio/video (ako je dozvoljeno) i prikupi male predmete ako je to moguće i dozvoljeno.

Redni broj resursa	Opis	Naziv fajla / referenca skice / prikupljeni predmet
1		
2		
3		
4		
5		
6		
...		

Kontrolna lista za terensku posetu

Svrha: Ova kontrolna lista pomaže ti da planiraš i sprovedeš terenske posete sa samopouzdanjem. Osigurava da si dobro pripremljen/a i da ništa ne zaboraviš pre, tokom i posle posete. Koristi je svaki put kada obilaziš lokaciju kako bi ostao/la organizovan/a u svom istraživanju. Jednostavno štikliraj polja.

Pre posete

- Uveri se da imaš jasnu temu i **jasno istraživačko pitanje**.
- Proveri da je lokacija **pristupačna i bezbedna** za sve članove tima.
- Popuni šablon „**Planiranje terenske posete**”.
- Po potrebi kontaktiraj odgovorna lica za lokaciju.
- Ako je potrebno, zatraži **posebnu dozvolu** za pristup lokaciji ili određenim delovima lokacije.
- Uradi osnovno istraživanje pozadine.**
Razgovaraj sa starijima, proveri arhive, potraži priče ili zapise.
- Identifikuj lokalne tradicije ili priče povezane sa lokacijom.**

Tokom posete

Posmatraj i doživi

- Odvoji vreme da **pažljivo** osmotriš okruženje i „osetiš” atmosferu.
- Zapiši prve utiske** - šta se ističe ili iznenađuje?
- Uporedi svoje iskustvo sa ranijim nalazima** (iz intervjua ili arhive).

Dokumentuj posetu

- Fotografši ili napravi skice** važnih elemenata.
- Snimi relevantne zvuke** (npr. zvona, muzika, razgovori).
- Pravi kratke beleške** o tome šta vidiš, čuješ i osećaš.
- Prikupi male, značajne materijale** (ako je primereno i dozvoljeno).

Uključi se u razgovor sa ljudima

- Razgovaraj** sa meštanima, vodičima ili starijima — budi pun/na poštovanja i radoznao/la.
- Postavljaj otvorena pitanja** o njihovim sećanjima ili pričama o mestu.
- Snimi ili beleži** (uz dozvolu).
- Ako postoji knjiga utisaka, ostavi komentar ili poruku poštovanja.

Posle posete

- Razgovaraj o utiscima sa timom**, ako je primenljivo.
Da li su drugi primetili isto što i ti?
- Uporedi beleške sa **prethodnim istraživanjem ili intervjuima**.
- Reflektuj iskustvo i popuni „Šablon za refleksiju posete”**
  - Šta te je iznenadilo ili inspirisalo?
  - Šta si naučio/la i kako to pomaže da odgovoriš na istraživačko pitanje?
  - Napiši kratak sažetak svojih otkrića
  - Zabeleži preostala pitanja ili teme za dalje istraživanje.
- Odaberi materijale za dokumentaciju - najbolje fotografije, ključne citate i refleksije**.
Dodaj ih u „Šablon za refleksiju posete”.

DODATAK 12

Šablon za planiranje terenske posete

Svrha: Ova tabela pomaže ti da imaš pregled svih terenskih poseta koje planiraš i sprovodiš kao deo svog istraživanja kulturnog nasleđa. Podržava te u organizovanju poseta, povezivanju svake sa tvojim istraživačkim ciljevima i razmišljanju o tome kako tvoja zapažanja i iskustva doprinose razumevanju teme nasleđa u celini.

Naziv lokacije	Mesto / lokacija	Datum posete	Zašto je ovo mesto važno?	Šta već znam o ovoj lokaciji?	Da li su potrebne dozvole / poseban pristup?	Šta očekujem da ću tamo pronaći?

Šablon za refleksiju posete na terenu

Svrha: Ovaj list za refleksiju pomaže ti da razmisliš o onome što si video/la, osećao/la i naučio/la tokom terenske posete. Vodi te da povežeš svoje iskustvo sa istraživačkim pitanjem i odabereš najbolje fotografije, citate i ideje za izveštaj ili prezentaciju.

Lokacija (dodaj GPS koordinate ako je relevantno):

Datum posete:

1. Šta te je iznenadilo tokom posete?

Razmisli o svemu neočekivanom – prizorima, pričama ili emocijama.

---

2. Šta si naučio/la ili otkrio/la što ti deluje važno ili novo?

---

3. Kako je ovo mesto povezano sa tvojom istraživačkom temom ili pitanjem?

Kako ti pomaže da bolje razumeš svoju temu?

DODATAK 13

4. Da li je ono što si posmatrao/la potvrdilo ili dovelo u pitanje ono što si pronašao/la na drugim mestima (u arhivi, intervjuima, literaturi)?

Da li se priče poklapaju ili razlikuju? Koji bi mogli biti razlozi za to?

---

5. Koja (nova) pitanja sada imaš?

Koji aspekti i dalje treba da se istraže ili razjasne?

---

6. Kako su drugi doživeli posetu? (ako je relevantno)

Razgovaraj sa drugima o poseti. Da li su imali slične ili drugačije utiske?

DODATAK 13

7. Koje materijale bi trebalo da uvrstiš u svoj Izveštaj?

Odaberi tri do pet fotografija, ključnih citata, materijala, kratkih refleksija itd. koji najbolje predstavljaju tvoje nalaze.

Tip materijala	Opis / natpis	Zašto je relevantno

8. Koji su sledeći koraci?

DODATAK 14

List za sumiranje podataka

Svrha: Ovaj alat ti pomaže da na jednom mestu okupiš sve što si prikupio/la tokom terenskih poseta, intervjua i arhivskog istraživanja. Koristi ovaj list da sažmeš ključne nalaze, prepoznaš glavne teme i izabereš citate ili slike koji podržavaju tvoje istraživačko pitanje pre nego što napišeš završni izveštaj. Ne ulazi previše u detalje u ovom dokumentu.

#	Tip izvora Intervju, arhiva, terenska poseta	Ključni nalazi Činjenice, zapažanja, otkrića	Uvidi Šta ti to govori? Zašto je važno?	Podržavajući citati / slike / reference
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

DODATAK 14

#	Tip izvora (intervju, arhiva, terenska poseta)	Ključni nalazi Činjenice, zapažanja, otkrića	Uvidi Šta ti to govori? Zašto je važno?	Podržavajući citati / slike / reference
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

DODATAK 15

Slike, skice, mape ili fotografije (sa legendom) koje podržavaju tvoje nalaze:

5. Reference i zahvalnice

Ovde navodiš ko ti je pomogao i odakle potiču tvoje informacije.

Nabroji ljude, mesta i materijale koji su podržali tvoje istraživanje..

- Za ljude koje si intervjuisao/la, navedi njihovo ime i ulogu
- Za arhivska dokumenta, koristi svoj „Dnevnik posete arhivu” da dodaš relevantne detalje (bar naslov dokumenta, autora, datum i instituciju u kojoj si ga pronašao/la)
- Za knjige, navedi bar autora, naslov, godinu objavljivanja i izdavača

Spisak referenci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intervjuisani ljudi 2. Terenske posete 3. Arhivska dokumenta 4. Veb-sajtovi 5. Knjige 6. Ostalo ...
Prilozi Fotografije, izvadci iz intervjua, skice, isečci iz štampe, arhivska građa, drugi mediji	<ul style="list-style-type: none"> • Dokument A • Dokument B • Dokument C • Itd.

Posebne zahvalnice...

Ovde možeš da pomeneš sve koji su ti pomogli u istraživanju: sagovornike u intervjuiima, nastavnike, vodiče, prijatelje, roditelje itd. ...
